Accountantsverslag

Gemeente Raalte
Boekjaar 2025

bakertilly

Aanbiedingsbrief

Aan de gemeenteraad van de gemeente Raalte
Zwolsestraat 16
8101 AC Raalte

Onderwerp: Accountantsverslag 2025
Kenmerk: Definitief
Datum: 20 mei 2026

Geachte leden van de gemeenteraad,

In overeenstemming met de opdracht tot de controle van de jaarrekening 2025 van gemeente Raalte, zoals overeengekomen in onze opdrachtbevestiging d.d. 18 juli 2025, bieden wij u hierbij het accountantsverslag aan.

Het accountantsverslag bevat de bevindingen en conclusies naar aanleiding van onze werkzaamheden. De bevindingen in dit verslag zijn besproken met de portefeuillehouder Financiën en een afvaardiging van de ambtelijke organisatie.

Wij zijn voornemens u uiterlijk op 10 juni 2026 te machtigen om onze goedkeurende controleverklaring op te nemen in uw jaarrekening 2025.

Indien de jaarrekening niet door de gemeenteraad wordt goedgekeurd en vastgesteld en leidt tot een aangepaste jaarrekening, dient ook bij deze aangepaste jaarrekening door ons toestemming te worden verleend tot het opnemen van onze controleverklaring.

Wij vertrouwen erop u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd en zijn graag bereid de inhoud van deze rapportage nader toe te lichten.

Met vriendelijke groet,

Baker Tilly (Netherlands) B.V.

Was getekend

D.M. Spekenbrink-Pigge MSc RA

Inhoud

1. Bestuurlijke samenvatting
2. Opdracht, scope en uitkomsten
3. Belangrijke bevindingen
4. Financiële positie
5. Bevindingen interne beheersing
6. Overige onderwerpen
7. Bijlagen

1. Bestuurlijke samenvatting

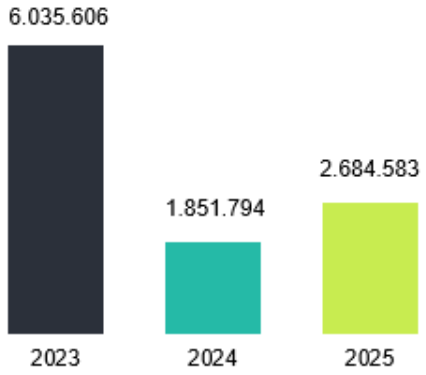
Bestuurlijke samenvatting

Financiële kengetallen

Gerealiseerd saldo baten en lasten

2,68

MILJOEN EURO

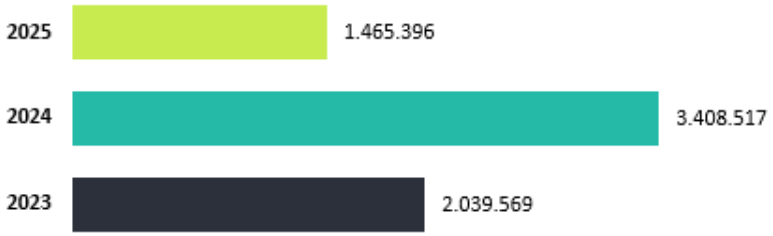

Mutatie reserves

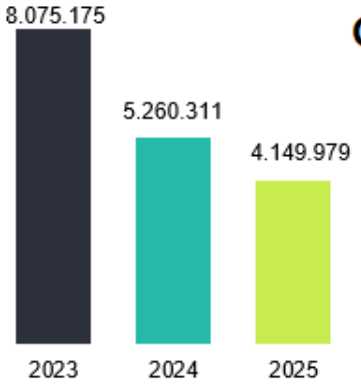
1,47

MILJOEN EURO

per saldo onttrokken aan de reserves:

Gerealiseerd resultaat

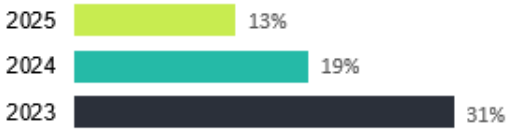

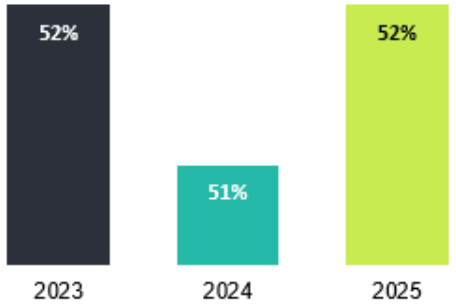
4,15

MILJOEN EURO

Schuldquote

13%

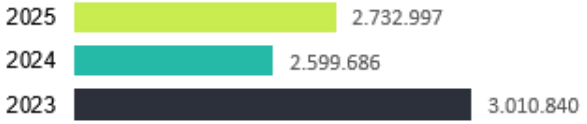
Solvabiliteit

Weerstandscapaciteit

(in euro's)

Risico's totaal

Weerstandsratio

3,90

Bestuurlijke samenvatting

Wij zijn voornemens bij de jaarrekening 2025 een goedkeurende verklaring te verstrekken.

Het Besluit Begroting en Verantwoording is in alle opzichten nageleefd in 2025. Het jaarverslag is cf. NV COS 720 verenigbaar met de jaarrekening en voldoet in materiële zin aan de laatste actuele voorschriften.

Uit onze controle met betrekking tot ons getrouwheidsoordeel blijkt een beperkt aantal ongecorrigeerde controleverschillen:

- **Fouten**: er is sprake van € 123 duizend aan fouten met betrekking tot inkoopfacturen en de voorziening voor een grondexploitatie.
- **Onzekerheden**: er is sprake van € 596 duizend aan onzekerheden in het sociaal domein en € 1,6 miljoen overige onzekerheden.

Het totaal van fouten en onzekerheden bedraagt € 2,4 miljoen, dit blijft binnen de goedkeuringstolerantie ter hoogte van € 2.785.000.

Het college heeft een rechtmatigheidsverantwoording opgenomen in de jaarrekening en heeft daarin opgenomen dat de baten en lasten en balansmutaties 2025 rechtmatig tot stand zijn gekomen. De belangrijke bevindingen betreffen:

- Voorwaardencriterium: er is sprake van € 133 duizend onrechtmatigheden m.b.t. het naleven van de EU-aanbestedingsrichtlijnen.
- Begrotingscriterium: er is sprake van € 1,1 miljoen onrechtmatigheden als gevolg van overschrijdingen van de lasten in programma 3, 8 en 9. Hiervan is een bedrag ter hoogte van € 973 duizend acceptabel.

Uit onze controle zijn geen bevindingen geconstateerd. De rechtmatigheidsverantwoording geeft een getrouw beeld.

Op grond van ons onderzoek hebben wij bij de specifieke uitkeringen geen fouten en/of onzekerheden geconstateerd die de voor **SiSa** geldende rapporteringstolerantie overschrijden.

Wij hebben vastgesteld dat de bezoldigingen over 2025 in overeenstemming zijn met de **Wet normering topinkomens (WNT)** en dat de jaarrekening 2025 van Gemeente Raalte voldoet aan de publicatieverplichtingen van de WNT.

Bestuurlijke samenvatting

Gemeente Raalte werkt met veel kleine zorgaanbieders, wat risico's geeft voor het aantonen van rechtmatigheid volgens het I-Sociaal Domein controleprotocol. De verantwoordingsgrens is voor het boekjaar 2025 verhoogd naar € 200.000 (was € 125.000). Hierdoor heeft gemeente Raalte besloten extra acties uit te zetten op de levering van de zorg bij zorgaanbieders die geen productieverantwoording met controleverklaring aanleveren. De acties waren effectief en hebben geleid tot een daling van de onzekerheid met € 685.609. Hierdoor zijn de onzekerheden op totaalniveau gedaald ten opzichte van vorig jaar. Op het restant aan onzekerheden heeft de organisatie bewust geen werkzaamheden verricht.

Per ultimo 2025 zijn de grondexploitaties gewaardeerd conform de BBV-richtlijnen. De verandering in balanswaarde en de afname van de verliesvoorziening worden met name verklaard door het voorlopen van grondverkopen op kosten en de afwikkeling van het verlieslatende complex Sallandse Poort. De gehanteerde uitgangspunten en aannames achten wij realistisch, en de waardering van de grondexploitaties en verliesvoorziening aanvaardbaar.

De gemeente heeft een solide financiële positie met positieve resultaten in de afgelopen jaren, maar deze worden grotendeels beïnvloed door incidentele baten. Het eigen vermogen en de reserves zijn toegenomen, en het resultaat over 2025 is positief. De solvabiliteit en schuldquote liggen ruim binnen de landelijke normen en het weerstandsvermogen kwalificeert als uitstekend.

De gemeente Raalte beschikt, met de inzet van een aantal dekkingsmaatregelen, over een structureel sluitende meerjarenbegroting. De financiële positie van de gemeente Raalte is op dit moment toereikend om eventuele incidentele tekorten op te vangen.

Wij danken de organisatie voor de constructieve samenwerking. Tijdens de controle hebben wij ervaren dat bij de organisatie sprake was van een verhoogde werkdruk, mede als gevolg van de ingebruikname van het nieuwe financieel systeem. Dit heeft geleid tot vertraging op enkele onderdelen en meer correcties dan andere jaren. Hierdoor is de controle niet geheel soepel verlopen. Desondanks hebben wij de controlewerkzaamheden binnen de vooraf afgesproken planning afgerond. In de evaluatie zullen wij de organisatie voorzien van verbeterpunten gericht op het versterken van de documentatie van het balansdossier en het proces van het opstellen van de jaarrekening, met als doel het controleproces in volgend jaar efficiënter te laten verlopen.

Bestuurlijke samenvatting
Opdracht, scope en uitkomsten
Belangrijke bevindingen
Financiële positie
Bevindingen interne beheersing
Overige onderwerpen
Bijlagen

2. Opdracht, scope en uitkomsten

2. Opdracht, scope en uitvoering

Reikwijdte van de controle

De jaarstukken van uw gemeente bestaan uit:

- Het jaarverslag (programmaverantwoording + paragrafen).
- De jaarrekening.
- De overige gegevens.
- Bijlagen bij jaarrekening (SiSa en Overzicht taakvelden).

Met de opdrachtbevestiging van d.d. 18 juli 2025 heeft u ons opdracht gegeven tot het controleren van de jaarrekening 2025. De reikwijdte van onze controle staat omschreven in deze opdrachtbevestiging. Er is gedurende het verloop van de controle geen sprake geweest van een beperking in de reikwijdte van onze controle.

Overzicht toleranties

Vanaf het boekjaar 2025 is de materialiteit bij de uitvoering van onze controle voor fouten en onzekerheden 2% van de totale lasten exclusief dotaties aan de reserves. Deze materialiteit sluit aan op het BADO (Besluit Accountantscontrole Decentrale Overheden) en de door de gemeenteraad vastgestelde goedkeuringstolerantie over boekjaar 2025.

	Grondslag	Bedrag
Goedkeuringstolerantie fouten en onzekerheden	2% lasten exclusief toevoegingen reserves	€ 2.785.000
Rapporteringstolerantie	10% van de goedkeuringstolerantie	€ 278.500

De toleranties voor de rechtmatigheidsverantwoording, zoals vastgelegd in uw financiële verordening, wijken niet af van de toleranties voor de controle op de getrouwheid. De tolerantie voor de rechtmatigheidsverantwoording mag vanaf boekjaar 2025 maximaal 2% bedragen (vorig jaar nog maximaal 3%). Dit leidt ertoe dat de door het college opgestelde rechtmatigheidsverantwoording is opgesteld op basis van de volgende toleranties:

	Grondslag	Bedrag
Goedkeuringstolerantie fouten	2% lasten exclusief toevoegingen reserves	€ 2.785.000
Rapporteringstolerantie	0,2% lasten exclusief toevoegingen reserves	€ 278.500

2. Opdracht, scope en uitvoering

Kernpunten en significante risico's in de controle

Wij hebben voldoende en geschikte controle-informatie verkregen, onder andere met betrekking tot de volgende kernpunten van de controle:

- Waardering van de grondexploitaties (met name Franciscushof Raalte, De Zegge VII Raalte, 't Broeck fase 5 en Liederholthuis);
- Prestatielevering inkoopfacturen en sociaal domein;
- Naleving Europese aanbestedingsrichtlijnen inclusief corruptierisico;
- De rechtmatigheidsverantwoording (en de daarbij horende verantwoordelijkheden voor u); en
- Risico op het doorbreken procesafspraken door het management.

Uitkomsten

Wij zijn voornemens bij de jaarrekening 2025 een goedkeurende controleverklaring te verstrekken. De geconstateerde controleverschillen zijn gecorrigeerd in de definitieve versie van de jaarrekening. De resterende fouten en onzekerheden zijn € 2,4 miljoen (zie bijlage B).

De genoemde fouten en onzekerheden blijven binnen de goedkeuringstoleranties.

Geautomatiseerde gegevensverwerking

Op grond van artikel 393 lid 4, Titel 9 Boek 2 BW rapporteren wij onze bevindingen met betrekking tot de betrouwbaarheid en continuïteit van de geautomatiseerde gegevensverwerking in dit verslag. Wij merken op dat de jaarrekeningcontrole niet specifiek gericht is op de betrouwbaarheid en continuïteit van de geautomatiseerde gegevensverwerking.

In onze boardletter hebben wij een aantal attentiepunten ten aanzien van de IT-omgeving opgenomen. U heeft aangegeven hieraan opvolging te willen geven.

Verloop van de opdracht

Wij hebben een constructieve samenwerking ervaren met de medewerkers van de gemeente tijdens de controle. Tijdens de controle hebben wij ervaren dat bij de organisatie sprake was van een verhoogde werkdruk als gevolg van diverse omstandigheden waaronder de ingebruikname van het nieuwe systeem. Daarnaast werd de controle bemoeilijkt doordat de toepassing en interpretatie van gewijzigde wet- en regelgeving gedurende de controle pas duidelijk werd. Bijvoorbeeld de voorziening inzake het wethouderspensioen.

Dit heeft geleid tot vertraging op enkele onderdelen en meer correcties dan andere jaren. Hierdoor is de controle niet geheel soepel verlopen. Desondanks hebben wij de controlewerkzaamheden binnen de vooraf afgesproken planning afgerond. In de evaluatie zullen wij de organisatie voorzien van verbeterpunten gericht op het versterken van de documentatie van het balansdossier en het proces van het opstellen van de jaarrekening, met als doel het controleproces in volgend jaar efficiënter te laten verlopen.

2. Opdracht, scope en uitvoering

Fraude en naleving wet- en regelgeving

Het college is primair verantwoordelijk voor het voorkomen van fraude, het naleven van wet- en regelgeving en voor een cultuur van eerlijkheid en integriteit en dient zowel preventieve als repressieve beheersingsmaatregelen te nemen om de kans op fraude en overtreding van wet- en regelgeving zo veel mogelijk te beperken.

Voor het uitoefenen van deze verantwoordelijkheid maakt het management gebruik van diverse beheersingsmaatregelen, zoals interne richtlijnen en gedragscodes, controle technische functiescheiding en periodieke rapportages over financiën.

Ten behoeve van onze jaarrekeningcontrole identificeren wij de risico's met betrekking tot fraude en overtreding van wet- en regelgeving en beoordelen wij de interne beheersingsmaatregelen die gericht zijn op het voorkomen en signaleren van (materiële) fraude en niet-naleving van wet- en regelgeving. Voor zover relevant voor onze controle voeren wij gegevensgerichte controlewerkzaamheden uit. Onze controle is echter niet specifiek gericht op het signaleren van fraude en niet-naleving van wet- en regelgeving.

Wij hebben als onderdeel van de jaarrekeningcontrole uw inschatting inzake frauderisico's met betrekking tot uw organisatie besproken. Deze bespreking komt ook voort uit de verplichte rapportage van de accountant over de uitkomsten van onze werkzaamheden met betrekking tot frauderisico's in de controleverklaring.

Onderzoek wijst uit dat het grootste deel van de fraudegevallen door middel van een 'tip' aan het licht komt. Dit toont het belang aan van een fraudemeldpunt en een klokkenluidersregeling.

In het kader van onze controle hebben wij geen bevindingen te melden met betrekking tot fraude en de naleving van wet- en regelgeving.

De gemeente heeft aandacht voor frauderisico's en de preventie daarvan. Er is een 'Frauderisicoanalyse 2024-2025' opgesteld en u bent voornemens dit voor de jaren 2026 en 2027 weer gecombineerd op te stellen. De huidige frauderisicoanalyse is een goed raamwerk. In onze boardletter hebben wij hier nader over gerapporteerd.

Op de volgende pagina's geven wij een nadere toelichting over de verplichting om in onze controleverklaring te rapporteren over fraude.

2. Opdracht, scope en uitvoering

Frauderisico's en continuïteit

Onze controleverklaring over boekjaar 2025 bevat, gelijk aan voorgaande jaren, een verplichte paragraaf over onze werkzaamheden met betrekking tot fraude en een met betrekking tot continuïteit.

Frauderisico's

1. Risico op een afwijking van materieel belang als gevolg van doorbreken van de interne beheersingsmaatregelen door het management.

Het college dan wel het management bevindt zich in de positie om fraude te plegen, omdat het in staat is de administratieve vastleggingen te manipuleren en frauduleuze financiële overzichten op te stellen door interne beheersingsmaatregelen te doorbreken, die anderszins effectief lijken te werken. Onze beroepsregels schrijven voor dat de accountant dit risico in zijn controle onderkent. Het risico onderkennen wij bij uw gemeente met name op budgetverschuivingen binnen de exploitatie- en investeringsbudgetten per balansdatum. Om dit frauderisico te ondervangen hebben wij de volgende werkzaamheden verricht:

- Analyseren en beoordelen van, op basis van risicocriteria geselecteerde journaalposten en hierop specifieke controlewerkzaamheden verricht om de nauwkeurigheid van de geselecteerde journaalposten te controleren;
- Analyse van aanpassingen die tijdens het opstellen van de jaarrekening zijn gemaakt;
- Beoordelen van significante transacties buiten het kader van de normale bedrijfsuitoefening om;
- Doornemen van notulen van vergaderingen van het college en de raad;
- Beoordelen van belangrijke schattingen en de schattingsprocessen van het college of management zoals de waardering van de grondexploitaties, vaste activa en vorderingen en het toereikend zijn van voorzieningen. Hierbij hebben we in het bijzonder aandacht gehad voor het inherente risico van vooringenomenheid van het college bij deze posten; en
- Beoordelen van boekingen in december op exploitatiebudgetten en investeringsbudgetten en het onverwacht opvragen van onderliggende stukken.

Naast bovenstaande hebben wij, voor zover relevant voor onze controle, de opzet geëvalueerd en het bestaan vastgesteld van de beheersingsmaatregelen op organisatieniveau zoals het integriteitsbeleid en de klokkenluidersregeling, alsmede de maatregelen van interne beheersing in de processen voor het genereren en verwerken van journaalposten, het maken van schattingen en het bewaken van projecten. Tevens hebben wij specifieke aandacht gegeven aan de toegangsbeveiligingen in het IT-systeem en de mogelijkheid dat hierin functiescheiding kan worden doorbroken.

Uit bovenstaande werkzaamheden zijn geen bevindingen voortgekomen.

2. Opdracht, scope en uitvoering

2. Het risico dat belangrijke grondexploitaties onjuist worden gewaardeerd (Franciscushof Raalte, De Zegge VII Raalte, 't Broeck fase 5 en Liederholthuis).

Wij hebben dit als hoog risico aangemerkt, omdat de wethouder financiën betrokken is bij zowel de grondexploitaties als bij de financiën. Daarnaast is er sprake van een schattingselement in de verwachte kosten en opbrengsten.

Om dit frauderisico te ondervangen hebben wij de volgende werkzaamheden uitgevoerd:

- De geselecteerde grondexploitaties hebben wij besproken met de planeconoom;
- De verwachte opbrengsten en kosten hebben wij gecontroleerd door deze af te zetten tegen voorgaand jaar en door aansluiting te maken met de onderliggende onderbouwingen;
- Middels backtestingwerkzaamheden hebben wij de accuraatheid van de schatting van voorgaand jaar gecontroleerd; en
- De ingevoerde parameters hebben wij afgezet tegen de outlook van Metafoor.

Uit bovenstaande werkzaamheden zijn geen bevindingen voortgekomen.

3. Het risico dat inkoopfacturen inzake bedrijfskosten niet nauwkeurig zijn verantwoord doordat de inkoopfactuur niet in overeenstemming is met de geleverde prestatie of de prijs niet zakelijk is doordat er geen adequate functiescheiding is.

Wij hebben vastgesteld dat binnen het inkoopproces de prestatie-akkoordverklaarder akkoord geeft voor de geleverde prestatie, waarna de budgethouder autoriseert conform de budgethoudersregeling. In 2025 was er niet altijd sprake van een aparte prestatie-akkoordverklaarder, omdat dit volgens de budgethoudersregeling niet verplicht is en technisch (geautomatiseerd) niet wordt afgedwongen. Enkel voor bepaalde inkopen die gezien worden als risicovol, zijnde inhuur personeel en GREX, wordt een prestatie-akkoordverklaarder systematisch afgedwongen onder begeleiding van routecodes. Daarnaast is onvoldoende structureel herleidbaar op welke basis de budgethouder de factuur autoriseert.

De gemeente was zich bewust van dit risico in 2025 en heeft in 2026 met de implementatie van het nieuwe financieel systeem de inrichting van het proces aangepast om dit risico te mitigeren.

Om dit frauderisico in 2025 te ondervangen hebben wij de volgende werkzaamheden uitgevoerd:

- Een analyse op alle inkopen gedurende 2025 waarbij is vastgesteld welke inkopen door zowel de budgethouder als de prestatie-akkoordverklaarder zijn geautoriseerd;
- Voor de inkoopfacturen welke niet door zowel de budgethouder als de prestatie-akkoordverklaarder zijn geautoriseerd is vervolgens vastgesteld of dit gezien de aard van de inkoop akkoord is en/of beide medewerkers wel akkoord hebben gegeven in bijvoorbeeld een opmerking in de workflow of via een e-mail;
- Detailcontrole op de inkopen, waarbij op basis van de onderliggende documentatie is vastgesteld dat de prestatie (zowel de prijs component als de hoeveelheid component) onderbouwd is; en

2. Opdracht, scope en uitvoering

- Onverwacht rechtstreeks benaderen van budgethouders om navraag te doen inzake de prijs en prestatielevering van inkoopfacturen.

Uit bovenstaande werkzaamheden zijn geen bevindingen voortgekomen.

4. Het corruptierisico dat EU aanbestedingsrichtlijnen niet zijn nageleefd bij de totstandkoming van contracten met nieuwe leveranciers met een eerste uitgave in 2025 die boven € 221 duizend uitkomt en sprake is van een inkooprelatie.

Dit betreft het bruto risico dat contracten niet zakelijk worden aangegaan, zonder rekening te houden met de interne beheersingsmaatregelen. Uw gemeente maakt onderdeel uit van de overheidssector waarin corruptie vaker dan bij andere sectoren voorkomt. Dit komt onder andere omdat veel transacties met een relatief grote omvang plaatsvinden. De transparantie over marktprijzen is niet in alle gevallen voldoende om te beoordelen en er wordt frequent zaken gedaan met andere corruptiegevoelige sectoren (vastgoed, constructie, infrastructuur et cetera). Hierdoor hebben wij dit als risico in onze controle meegenomen.

Wij hebben de volgende werkzaamheden verricht om eventuele effecten van dit risico ten behoeve van onze controle van de jaarrekening te mitigeren:

- Gemeente Raalte heeft zelf werkzaamheden uitgevoerd om te controleren dat de aanbestedingen conform de geldende Europese aanbestedingsregels en de Aanbestedingswet 2012 zijn aanbesteed. Wij hebben kennis genomen van de uitkomsten van deze controle;
- Analyse van de uitgaven 2022 t/m 2025 op crediteurniveau;
- Van de uitgaven die boven de genoemde grenzen uitkomen de onderliggende contracten (en het proces van contractvorming) gecontroleerd op naleving EU aanbestedingsrichtlijnen.

Uit bovenstaande werkzaamheden zijn geen bevindingen voortgekomen.

2. Opdracht, scope en uitvoering

Corruptie en omkopingsrisico's

Naast het risico inclusief de werkzaamheden zoals omschreven op de voorgaande pagina hebben wij in de jaarrekeningcontrole op de volgende gebieden werkzaamheden verricht rondom corruptie-indicatoren:

- Door middel van een steekproef vaststellen of voor inkopen die in rekening zijn gebracht aan de gemeente ook een prestatie is geleverd door de tegenpartij;
- Door middel van een steekproef vaststellen of bij alle materiële grondaankopen en –verkopen door de gemeente vastgestelde procedures in materiële zin zijn gevolgd; en
- Door middel van een steekproef vaststellen of alle verstrekte subsidies in overeenstemming met de geldende interne wet- en regelgeving zijn verstrekt.

Naleving wet- en regelgeving en overige

Wij informeren de gemeenteraad over illegale handelingen waarbij het hoger kader is betrokken en over fraude en illegale handelingen (of deze nu door het hoger kader of door andere werknemers zijn veroorzaakt) die een onjuistheid van materieel belang in de jaarrekening tot gevolg hebben. Gedurende de controle zijn geen significante punten gesignaleerd ten aanzien van feitelijke of vermoedelijke niet-nakoming van wet- en regelgeving, voor zover deze van belang worden geacht voor de mate waarin de gemeenteraad in staat is haar taken te vervullen.

Continuïteit

Als onderdeel van de vereisten voor de controleverklaring hebben wij de continuïteitsveronderstelling getoetst. Wij hebben vastgesteld dat de gemeente Raalte een inzichtelijke meerjarenbegroting heeft. Daarnaast geven de financiële kengetallen inclusief het weerstandsrisico geen reden tot twijfel of de gemeente haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten.

Bestuurlijke samenvatting
Opdracht, scope en uitkomsten
Belangrijke bevindingen
Financiële positie
Bevindingen interne beheersing
Overige onderwerpen
Bijlagen

3. Belangrijke bevindingen

3. Belangrijke bevindingen

Controleverklaring

Wij zijn voornemens om u uiterlijk op 10 juni 2026 te machtigen om onze goedkeurende controleverklaring op te nemen in uw jaarrekening 2025.

Rechtmatigheidsverantwoording

Op 16 april 2025 is in het Staatsblad het Besluit van 21 maart 2025 tot wijziging van het Besluit accountantscontrole decentrale overheden (BADO) en het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV) gepubliceerd. Als gevolg van de wijzigingen van het BBV en BADO geldt voor de rechtmatigheidsverantwoording vanaf begrotingsjaar 2025 een nieuwe gemaximeerde grens voor fouten en onduidelijkheden samen van 2% op basis van lasten (exclusief dotaties aan reserves). De gemeente Raalte heeft hier op 12 februari 2026 haar financiële verordening op aangepast. Alle rechtmatigheidsafwijkingen (individueel en/of cumulatief) boven de door u als raad vastgestelde verantwoordingsgrens (€ 278.500) worden in de rechtmatigheidsverantwoording benoemd.

Totaal conclusie rechtmatigheid

In de tabel hiernaast is een overzicht opgenomen van de door het college geconstateerde rechtmatigheidsfouten. We hebben vastgesteld dat dit overzicht een getrouw beeld geeft.

(in €)	Onrechtmatig	Acceptabel	Saldo
Overschrijdingen lasten programma's	1.062.449	973.353	89.096
Overschrijdingen kredieten	-	-	-
Overige begrotingsonrechtmatigheden	-	-	-
Bevindingen ten aanzien van het voorwaardencriterium	133.215	n.v.t.	133.215
Bevindingen ten aanzien van het Misbruik en Oneigenlijk gebruik criterium	-	-	-
Totaal	**1.195.664**	**973.353**	**222.311**

Het college stelt terecht vast dat de omvang van de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties die niet rechtmatig tot stand zijn gekomen € 1,2 miljoen bedraagt. Dit is lager dan de daarvoor gestelde grens van € 2.785.000. Van de niet rechtmatig tot stand gekomen verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties is volgens het college overigens een bedrag van € 973 duizend terecht aangemerkt als acceptabel op basis van door de raad vastgestelde afspraken.

3. Belangrijke bevindingen

Begrotingscriterium

U stelt als raad met het vaststellen van de begroting de budgettaire kaders voor de uitgaven, investeringen en reservemutaties vast. Met het vaststellen van de geactualiseerde financiële verordening heeft u vastgelegd op welke wijze binnen uw gemeente om moet worden gegaan met begrotingsoverschrijdingen, overige begrotingsafwijkingen en welke begrotingsonrechtmatigheden als acceptabel worden beschouwd (dus wel onrechtmatig, maar acceptabel).

Wij hebben vastgesteld dat er lastenoverschrijdingen ten opzichte van de geautoriseerde begroting zijn in programma 3, 8 en 9. Er zijn geen overige afwijkingen, zoals begrotingsonderschrijdingen en afwijkingen op de baten.

Voorwaardencriterium

Het voorwaardencriterium ziet toe op voorwaarden die gelden voor de uitvoering van de financiële beheershandelingen. Deze voorwaarden komen voort uit externe- en interne regelgeving, zoals opgenomen in het door u vastgestelde normenkader. Het niet in acht nemen van de geldende voorwaarden bij financiële beheershandelingen leidt tot een onrechtmatigheid die het college moet toelichten in de rechtmatigheidsverantwoording als de verantwoordingsgrens (op basis van individuele en/of cumulatieve onrechtmatigheden) wordt overschreden.

Een belangrijk onderdeel van het voorwaardencriterium is de naleving van de (Europese) aanbestedingsrichtlijnen. Europese aanbestedingswetgeving is complexe materie en het blijkt in de praktijk moeilijk rechtmatig na te leven.

De gemeente heeft dit ook onderkend en heeft een spendanalyse uitgevoerd. Uit de controle op de rechtmatigheid van de inkopen blijkt dat voor 3 gemeentelijke overeenkomsten met een inkoopwaarde van in totaal € 133.215 niet de juiste procedure is gevolgd. Wij hebben de gemeentelijke controlewerkzaamheden inhoudelijk beoordeeld en delen deze conclusie.

Er zijn ook voorwaarden waar geen mogelijk financieel gevolg aan is verbonden. Als deze voorwaarden niet rechtmatig zijn nageleefd dan is er sprake van een formele rechtmatigheidsfout. Deze afwijkingen van het voorwaardencriterium (de formele rechtmatigheidsfouten) heeft de gemeente Raalte in de paragraaf bedrijfsvoering toegelicht. Het betreft afwijkingen in de processen Europese aanbestedingen en subsidieverstrekking door het ontbreken van stukken en het niet naleven van termijnen.

Ten aanzien van de naleving van de renterisiconorm, de kasgeldlimiet en de naleving van schatkistbankieren merken wij op dat de gemeente zich aan de wettelijke normen heeft gehouden, zoals ook toereikend is toegelicht in de paragraaf financiering respectievelijk de jaarrekening. Een toelichting in de paragraaf bedrijfsvoering is hiervoor dus niet noodzakelijk. Wij hebben vastgesteld dat de toelichting hieromtrent juist is opgenomen.

3. Belangrijke bevindingen

Misbruik en oneigenlijk gebruik criterium (M&O)

Het college is verantwoordelijk voor effectieve maatregelen om misbruik en oneigenlijk gebruik van overheidsregelingen te voorkomen. Deze maatregelen maken deel uit van de interne beheersing ter borging van het voorwaardencriterium. Het college heeft een M&O beleid specifiek voor het sociaal domein; dit is opgenomen in het Integraal fraudepreventieplan Sociaal Domein. Er is geen integraal gemeentebreed M&O-beleid. Wel heeft het college beoordeeld hoe de gemeente handelt en of de maatregelen effectief zijn. Hierbij zijn geen aandachtspunten geconstateerd.

In de paragraaf bedrijfsvoering is hierover momenteel geen informatie opgenomen. Wij bevelen de gemeente aan om de werkzaamheden en bevindingen rond het M&O-criterium explicieter te rapporteren, bijvoorbeeld via een korte samenvatting van de uitgevoerde controles, de belangrijke risico's en de conclusies. Dit vergroot de transparantie en geeft de raad beter inzicht in de werking van de interne beheersing.

3. Belangrijke bevindingen

Grondexploitaties

Ten opzichte van 31 december 2024 is de balanswaarde van de post grondexploitaties gewijzigd van € 2,7 miljoen naar € -5,9 miljoen. De wijziging van de balanswaarde gedurende 2025 is als volgt samen te vatten:

(x € 1.000)	2025
Balanswaarde per 1 januari	2.656
Investeringen	3.867
Grondverkopen	14.045
Tussentijdse winstneming / afgesloten projecten	678
Mutatie verliesvoorziening	948
Boekwaarde per 31 december	-5.897

Doordat de verkopen voorlopen op de gemaakte kosten ontstaat er een negatieve balanswaarde.

De daling in de per ultimo 2025 gevormde verliesvoorziening, wordt voor een groot deel veroorzaakt door de inzet van de verliesvoorziening ad. € 618.000 bij de afsluiting van het verlieslatende complex Sallandse Poort.

De parameters voor de grondexploitaties

De waardering van uw grondexploitaties is voor een groot deel afhankelijk van de gemaakte schattingen. Om inzicht te krijgen in de financiële risico's stelt de gemeente exploitatieoverzichten op waarin schattingen zijn opgenomen. Aan deze schattingen liggen diverse parameters en uitgangspunten ten grondslag. Wij hebben de door uw gemeente gehanteerde uitgangspunten en parameters getoetst.

Parameters	2025	Schatting 2025	2024	Schatting 2024
Rente	2,5%	●	2,4%	●
Disconteringsvoet	2%	●	2%	●
Kostenstijging	4%-2%	●	3,5%-2%	●
Opbrengstenstijging	3%-1%	●	2%-0%	●

● Controleverschil ● Voorzichtig ● Evenwichtig ● Optimistisch

Rente

De gehanteerde rentevoet voor de berekening van de kapitaallasten is 2,5%. Deze ligt in lijn met de gemeentelijke financieringslasten en de richtlijnen van het BBV.

3. Belangrijke bevindingen

Disconteringsvoet

De gemeente hanteert voor het contant maken van toekomstige kasstromen in grondexploitaties een disconteringsvoet die aansluit bij de interne rekenrente conform BBV-richtlijnen. Deze rekenrente bedraagt momenteel 2%. Wij achten deze uitgangspunten realistisch en in lijn met de BBV-voorschriften.

Kostenstijging

De gehanteerde parameter voor de kostenstijging ligt in lijn met de landelijke prijsindexcijfers. De gemeente Raalte heeft voor het prijspeil 2025 rekening gehouden met een inflatie van 4,5% en houdt voor de komende jaren op basis van marktinformatie ook rekening met een inflatie aflopend van 4% in 2026 tot 2% in 2028 en verder. We achten dit een realistisch uitgangspunt.

Opbrengstenstijging

Gezien de hoogte van de marktprijzen per balansdatum houdt de gemeente Raalte op basis van marktinformatie voor het komende jaar rekening met een verhoging van de grondprijs in haar grondexploitaties. Voor 2026 en 2027 wordt met een stijging van 3% gerekend voor woningbouw en 1% voor bedrijventerreinen, en voor 2028 en verder met 1%. We achten dit een realistisch uitgangspunt.

Schattingsonzekerheden grondexploitaties

De huidige situatie en de onzekerheid over de toekomstige ontwikkelingen betekent een grote schattingsonzekerheid op de verwachte realisatie van uw complexen. Bij een hoge mate van schattingsonzekerheid is het passend om in de jaarrekening hierover een nadere toelichting op te nemen.

Belangrijke elementen hierbij zijn:

- Het toelichten van de gehanteerde veronderstellingen; en
- Een toelichting (impact / scenario's) over de schattingsonzekerheid.

Wij hebben vastgesteld dat de toelichting in de jaarrekening op pagina 238 in toereikende mate de gehanteerde veronderstellingen weergeeft.

Wij hebben het proces rondom de totstandkoming van de waardering in opzet en bestaan getoetst en aanvullend gegevensgerichte werkzaamheden uitgevoerd. Wij achten de waardering en de toelichting op de schattingsonzekerheden aanvaardbaar en vinden de veronderstellingen redelijk.

3. Belangrijke bevindingen

Schattingsposten in de jaarrekening

Bij het opstellen van de jaarrekening maakt het college belangrijke schattingen en licht deze toe in de jaarrekening. Wij hebben de schattingen die het college heeft gemaakt bij het opstellen van de jaarrekening 2025 beoordeeld en gecontroleerd. De belangrijke schattingen in de jaarrekening betreffen:

Schatting	Beoordeling 2025	Onze zienswijze m.b.t. significante kwalitatieve aspecten en de (mogelijk) kwantitatieve omvang
Waardering van (im)materiële vaste activa		Wij zijn van mening dat de schattingen met betrekking tot de (im)materiële vaste activa een evenwichtig beeld geven van de waardering van uw (im)materiële vaste activa. Wel zijn er soms kleine verschillen tussen de gehanteerde afschrijvingstermijnen.
De waardering van de langlopende vorderingen		Wij zijn van mening dat de schattingen met betrekking tot de langlopende vorderingen een evenwichtig beeld geven van de waardering van uw langlopende vorderingen.
De waardering van grondexploitaties		Wij zijn van mening dat de schattingen met betrekking tot de grondexploitatie een evenwichtig beeld geven van de waardering van uw grondexploitaties. Voor een uiteenzetting hiervan verwijzen wij naar paragraaf “waardering van de grondexploitaties” van dit accountantsverslag.
De waardering van debiteuren en vorderingen		Wij zijn van mening dat de berekening van de voorziening dubieuze debiteuren bijstandsvorderingen ad. € 347.000 is bepaald op een verouderde methode die niet geheel onderbouwd is met ervaringscijfers. Een actuele en herleidbare onderbouwing draagt bij aan een transparante en consistente toepassing van de BBV-grondslagen. Wij adviseren daarom om de huidige berekeningswijze te herijken en de voorziening te bepalen op postniveau of op basis van ervaringscijfers van inningen en afboekingen. Tevens kunnen oude vorderingen worden herbeoordeeld en opgeschoond/afgeboekt om een actueler inzicht te krijgen in de vorderingen.
De waardering van de voorzieningen		Het saldo van de voorziening wethouderspensioen is, na correctie, toereikend en in lijn met de nieuwe APPA-regeling.

Controleverschil Voorzichtig Evenwichtig Optimistisch Onvoldoende

3. Belangrijke bevindingen

Sociaal Domein

De gemeente Raalte voert diverse regelingen uit in het sociaal domein waarbij taken veelal zijn ondergebracht bij derde partijen. Hieronder hebben wij een overzicht opgenomen van de belangrijkste onderdelen en door wie deze werkzaamheden uitgevoerd worden:

Onderdeel	Uitvoerder	Bepaling last boekjaar
Uitkeringen (Participatiewet)	Zelfstandig	Werkelijke lasten
Jeugdwet	Zelfstandig	Werkelijke lasten
WMO	Zelfstandig	Werkelijke lasten
PGB's	Zelfstandig	Werkelijke lasten

Participatiewet

Wij hebben vastgesteld dat de uitkeringen in 2025 in overeenstemming met de geldende wet- en regelgeving zijn verstrekt en dat de interne beheersmaatregelen, zoals inkomenscontroles en fraudepreventie, toereikend zijn ingericht. Uit onze controle zijn geen materiële fouten of onzekerheden naar voren gekomen.

Jeugdwet

Voor de uitvoering van de jeugdzorg heeft de gemeente voor een deel van de geldstroom op regionaal niveau contracten afgesloten met zorgaanbieders.

Een deel van de kosten die binnen de regio wordt verdeeld, is lokaal gemaakt. De betreffende gemeente is daarom zelf verantwoordelijk voor het controleren en bevestigen dat de bijbehorende prestaties zijn geleverd. De complicerende factor hierbij is dat de gemeente Raalte onvoldoende beheersmaatregelen heeft om vast te stellen dat de prestatie vanuit de zorgaanbieder aan de cliënt wordt geleverd. Het deel waarvan de prestatielevering niet kan worden vastgesteld middels de productieverantwoording of aanvullende werkzaamheden van de gemeente bedraagt € 178.398 (2024: € 219.984).

WMO

De gemeente Raalte voert de WMO zelfstandig uit. We hebben vastgesteld dat de gemeente in voldoende mate zelf controles op de juistheid van de facturatie van de zorgaanbieders en de prestatielevering uitvoert. Voor de zorgaanbieders waarvan u geen productieverantwoording heeft ontvangen heeft u in 2025 aanvullende werkzaamheden verricht om de prestatielevering te onderbouwen. Er resteert een onzekerheid van € 164.743 (2024: € 117.603).

3. Belangrijke bevindingen

PGB's

De Sociale Verzekeringsbank (hierna: SVB) heeft over 2025 een verklaring met beperking bij de verantwoording PGB-stromen Jeugdwet en WMO ontvangen. Hierdoor is vanuit de SVB geen 100% zekerheid over de nauwkeurigheid en rechtmatigheid van de persoonsgebonden budgetten. De impact van de geconstateerde fouten/onzekerheden vanuit de SVB blijven op basis van de zogenaamde projectiebrief voor gemeente Raalte onder onze rapporteringstolerantie.

Daarnaast blijft het de verantwoordelijkheid van de gemeente zelf om de prestatielevering ten aanzien van de PGB-bestedingen vast te stellen. Derhalve heeft de gemeente Raalte aanvullend onderzocht door middel van een deelwaarneming van 11 dossiers of de kosten nauwkeurig en rechtmatig verantwoord zijn. Uit onze beoordeling van dit onderzoek concluderen we dat hiermee een deel van de kosten PGB getrouw verantwoord zijn in de jaarrekening 2025. Voor het deel waar geen onderzoek naar is gedaan resteert een onzekerheid van € 252.769 (2024: € 553.805).

Onzekerheden sociaal domein

De verantwoordingsgrens in het I-Sociaal Domein controleprotocol is voor het boekjaar 2025 verhoogd naar € 200.000 (was € 125.000), waardoor meer aanbieders dan voorheen geen productieverantwoording met controleverklaring meer hoeven aan te leveren. Hierdoor heeft gemeente Raalte besloten extra acties uit te zetten op de levering van de zorg bij zorgaanbieders die geen productieverantwoording met controleverklaring aanleveren. De acties waren effectief en hebben geleid tot een daling van de onzekerheid met € 264.483 bij ZIN en € 423.950 bij PGB. Hierdoor zijn de onzekerheden op totaalniveau gedaald ten opzichte van vorig jaar (zie toelichting in voorgaande alinea's). Op het restant aan onzekerheden heeft de organisatie bewust geen verdere werkzaamheden verricht.

3. Belangrijke bevindingen

Voorziening pensioenaanspraken politieke ambtsdragers (APPA)

Vanaf 1 januari 2028 worden pensioenen van politieke ambtsdragers (o.a. wethouders) overgedragen aan het ABP in het kader van de Wet toekomst pensioenen (Wtp). Uit onderzoek van BZK, VNG, IPO en Unie van Waterschappen blijkt dat de benodigde overdrachtswaarde per 1 januari 2025 gemiddeld 10–20% hoger ligt dan de huidige voorzieningen. Over de impact op de jaarrekening 2025 heeft de Commissie BBV hierover de volgende uitspraak gepubliceerd:

- Gemeenten die hebben deelgenomen aan het onderzoek moeten per 31 december 2025 de voorziening en eventuele kapitaalverzekeringen aanpassen aan de prognose van het benodigd vermogen (op basis van inkoop Wtp bij ABP);
- Gemeenten die niet deelnamen aan het onderzoek moeten hun berekening analoog onderbouwen;
- De voorziening dient jaarlijks te worden herzien tot het moment van overdracht;
- In de jaarrekening moet een toelichting worden opgenomen over schattingsonzekerheden;
- Eventuele vrijval kan worden toegevoegd aan een bestemmingsreserve om toekomstige dotaties te dekken.

Wij hebben vastgesteld dat:

- Gemeente Raalte wel heeft deelgenomen aan het onderzoek;
- De voorziening per datum: 31-12-2025 bedraagt € 3.468.000;
- De prognose van het benodigd vermogen op basis van inkoop Wtp bij ABP bedraagt € 3.468.191;
- De gemeente heeft geen gebruik gemaakt van de mogelijkheid om de pensioenverplichtingen van gepensioneerde wethouders, ontstaan in de periode tot 2012, niet in een voorziening te verwerken, maar via de begroting;
- De dekkingsgraad is volatiel: bij het onderzoek van Montae en Partners werd een dekkingsgraad van 115,2% gehanteerd zijnde de dekkingsgraad ten tijde van het onderzoek (mei 2025). Visma Idella hanteert een dekkingsgraad van 122,2%, zijnde de dekkingsgraad per februari 2026, de meest actuele inschatting.

Conclusie

De gemeente heeft de voorziening aangepast conform de BBV-uitspraak.

De gemeente heeft de aanpassing in de voorziening niet opgenomen in een begrotingswijziging. Hierdoor is er sprake van een acceptabele begrotingsoverschrijding van € 742 duizend voor de rechtmatigheids-verantwoording (let op: alleen bedrag dat begroting overschrijdt is onrechtmatig).

3. Belangrijke bevindingen

Jaarverslag

In het jaarverslag worden de beleidsuitgangspunten en beleidsevaluaties zichtbaar. Primair object van de accountantscontrole (op grond van Artikel 213 van de Gemeentewet) is de jaarrekening. Voor de accountantscontrole onderzoeken wij, in lijn met de Nederlandse Standaard 720, het jaarverslag om vast te stellen of het jaarverslag verenigbaar is met de jaarrekening en geen materiële afwijkingen bevat en of het jaarverslag alle informatie bevat die op grond van de Gemeentewet is vereist. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Verbonden partijen

Tijdens onze controle besteden wij specifieke aandacht aan de transacties met verbonden partijen van gemeente Raalte. In het kader van onze controle hebben wij vastgesteld dat:

- De (significante transacties met) verbonden partijen toereikend zijn toegelicht in de jaarrekening en paragraaf verbonden partijen;
- Geen sprake is van indicaties voor ongeautoriseerde significante transacties met verbonden partijen, welke indicaties geven voor fraude;
- Geen sprake is van indicaties dat de van toepassing zijnde wet- en regelgeving niet is nageleefd.

Hiernaast zijn onze conclusies en aanbevelingen inzake het jaarverslag opgenomen:

	Element jaarverslag	Onze waarneming
T	Vereisten BBV	Uw jaarverslag bevat in materiële zin de vereiste informatie op basis van artikel 24 lid 2, artikel 25 en artikel 26 BBV. Daarnaast zouden de cijfers 2025 van uw verbonden partijen opgenomen dienen te worden, deze zijn echter nog niet in alle gevallen beschikbaar.
T	Verenigbaar	Uw jaarverslag is verenigbaar met de jaarrekening.
T	Overeen-stemming	Wij hebben vastgesteld dat de informatie in het jaarverslag overeenstemt met de resultaten van de door ons uitgevoerde controlewerkzaamheden.
T	Paragrafen	Alle verplichte paragrafen zijn opgenomen en bevatten kwalitatief geen materiele afwijkingen.
T	Informatie-waarde	De toelichtingen geven een adequate analyse van het uitgevoerde beleid en de financiële gevolgen. Wij hebben de organisatie bij versie één van de jaarstukken verbeterpunten meegegeven om de leesbaarheid van de toelichtingen te vergroten.
T	Fraude	Fraude en de frauderisicoanalyse zijn steeds belangrijkere thema's. U heeft in de paragraaf bedrijfsvoering over dit thema gerapporteerd.

V Voor verbetering vatbaar T Toereikend

3. Belangrijke bevindingen

SiSa

Wij hebben de in de SiSa-bijlage van de jaarrekening genoemde specifieke uitkeringen gecontroleerd met inachtneming van de Nota verwachtingen accountantscontrole 2025. De hierbij geconstateerde fouten en onzekerheden dienen op grond van het Bado in het verslag van bevindingen te worden opgenomen indien de navolgende rapporteringstolerantie per specifieke uitkering wordt overschreden:

- € 12.500 indien de omvangbasis kleiner dan of gelijk aan € 125.000 is.
- 10% indien de omvangbasis groter dan € 125.000 en kleiner dan of gelijk aan € 1.000.000 is.
- € 125.000 indien de omvangbasis groter dan € 1.000.000 is.

Op grond van ons onderzoek hebben wij bij de specifieke uitkeringen geen fouten en/of onzekerheden geconstateerd die de voor SiSa geldende rapporteringstolerantie overschrijden.

De SiSa-bijlage dient door uw gemeente samen met een aantal andere verplicht voorgeschreven verantwoordingsstukken voor 15 juli aanstaande elektronisch bij het CBS te worden aangeleverd. Door middel van een voorgeschreven tabel dienen wij te rapporteren over onze bevindingen ten aanzien van de in de jaarrekening opgenomen SiSa-bijlage. In bijlage A bij dit rapport zijn deze bevindingen in de voorgeschreven tabel opgenomen. U kunt deze tabel hanteren ten behoeve van verzending naar het CBS.

WNT verantwoording

Als onderdeel van onze controle hebben wij de naleving van de Wet normering topinkomens (WNT) gecontroleerd. Op basis van deze wet zijn de bezoldiging van topfunctionarissen in de publieke en semipublieke sector en de uitkeringen wegens beëindiging dienstverband aan topfunctionarissen wettelijk gemaximeerd. Voor gemeenten geldt dat de gemeentesecretaris en de griffier als topfunctionaris worden aangemerkt. Beide topfunctionarissen zijn in loondienst en er hebben zich gedurende 2025 geen wijzigingen voorgedaan.

De publicatieverplichting voor uitkering wegens beëindiging dienstverband geldt eveneens voor bezoldiging van niet-topfunctionarissen met een dienstbetrekking, indien hun bezoldiging het algemene bezoldigingsmaximum overschrijdt.

Wij hebben vastgesteld dat de bezoldigingen over 2025 niet strijdig zijn met de WNT en dat de in de jaarrekening opgenomen WNT-verantwoording voldoet aan de publicatieverplichtingen van de WNT.

Wij willen benadrukken dat de naleving van de anticumulatiebepaling (het nagaan of topfunctionarissen van uw gemeente betrokken zijn bij andere organisaties c.q. nevenactiviteiten hebben die onder de WNT vallen) geen onderdeel uitmaakt van de controle van de accountant.

Bestuurlijke samenvatting
Opdracht, scope en uitkomsten
Belangrijke bevindingen
Financiële positie
Bevindingen interne beheersing
Overige onderwerpen
Bijlagen

4. Financiële positie

Ontwikkelingen in de jaarcijfers

Verloop van het eigen vermogen van uw gemeente

Het eigen vermogen, inclusief het gerealiseerde resultaat, bedraagt per 31 december 2025 volgens de jaarrekening € 90,5 miljoen.

Grafiek ontwikkeling eigen vermogen (x € 1.000)

Van de totale reserves ter hoogte van € 86,5 miljoen is € 34,8 miljoen opgenomen als algemene reserve. Het saldo van deze algemene reserve is ten opzichte van voorgaand jaar gestegen met € 1,2 miljoen. Per saldo is gedurende 2025 € 1,5 miljoen onttrokken aan de bestemmingsreserves. Het gerealiseerde resultaat in 2025 bedraagt € 4,1 miljoen.

Analyse van het resultaat

Het resultaat voor mutaties in de reserves laat een positief saldo zien. Het gerealiseerde resultaat bedraagt afgerond € 4,1 miljoen positief. In de gewijzigde begroting was rekening gehouden met een resultaat van € 1,2 miljoen negatief.

In het samenvattend beeld wordt in hoofdlijnen een toelichting op de afwijkingen gegeven. In de toelichting op de programma's wordt een verder gedetailleerde verklaring gegeven voor de afwijkingen ten opzichte van de begroting na wijziging. Als onderdeel van de toelichting op het overzicht van baten en lasten in de jaarrekening 2025 wordt overzichtelijk aangegeven welke baten en lasten als incidenteel zijn aan te merken.

Ontwikkeling financiële resultaten

De gemeente Raalte beschikt, met de inzet van een aantal dekkingsmaatregelen, over een structureel sluitende meerjarenbegroting. Wij constateren dat de financiële positie van de gemeente Raalte op dit moment toereikend is om eventuele incidentele tekorten op te vangen. We adviseren evenwel om, zoals de organisatie gewend is, afwijkingen in incidentele en structurele resultaten te analyseren en tijdig maatregelen te nemen om toekomstige tekorten te voorkomen. Daarnaast is het zaak om de realisatie van de getroffen dekkingsmaatregelen nauwgezet te blijven monitoren opdat tijdig en adequaat kan worden bijgestuurd als de realisatie achterblijft.

Voor de volledigheid merken wij op dat op 16 maart 2026 de Commissie BBV de notitie Structurele baten en lasten heeft gepubliceerd. In deze notitie is vastgelegd dat het surplus van de algemene reserve kan worden ingezet als structurele bate in de begroting. Dit surplus betreft dat deel van de algemene reserve dat niet benodigd is voor het afdekken van risico's (weerstandscapaciteit). Van dit vrij besteedbare deel kan met ingang van 1 januari 2024 jaarlijks maximaal 10% worden ingezet voor de dekking van structurele lasten, mits de solvabiliteit van de gemeente minimaal 20% bedraagt en blijft. Door deze inzet wordt het surplus van de algemene reserve aangemerkt als structurele bate, hetgeen een uitzondering vormt op de hoofdregel dat mutaties in reserves een incidenteel karakter hebben. Daarbij geldt dat het weerstandsvermogen naar het oordeel van de toezichthouder voldoende moet zijn. De gemeente Raalte maakt vooralsnog geen gebruik van deze regeling.

Financiële positie

Weerstandsvermogen en risicobeheersing

In de paragraaf "Weerstandsvermogen en risicobeheersing" in het jaarverslag is een toelichting opgenomen op de weerstandscapaciteit van de gemeente. Op basis van de inventarisatie van de geïdentificeerde risico's, waarbij rekening wordt gehouden met kans op voordoen en financiële impact, wordt berekend welk bedrag benodigd is ter dekking van de geïdentificeerde risico's.

In de tabel hieronder is het verloop over de afgelopen 3 jaar weergegeven inclusief een kwalificatie van de weerstandsratio. De incidentele weerstandscapaciteit is voornamelijk opgebouwd vanuit de algemene reserves, de structurele weerstandscapaciteit vanuit de onbenutte belastingcapaciteit en de post onvoorzien. De weerstandsratio kwalificeert als "uitstekend".

	2025	2024	2023
Weerstandscapaciteit	10, 7 miljoen	10,6 miljoen	12,7 miljoen
Risico's	2,7 miljoen	2,6 miljoen	3,0 miljoen
Weerstandsratio	**3,9**	**4,1**	**4,4**

Bestuurlijke samenvatting
Opdracht, scope en uitkomsten
Belangrijke bevindingen
Financiële positie
Bevindingen interne beheersing
Overige onderwerpen
Bijlagen

5. Bevindingen interne beheersing

5. Bevindingen interne beheersing

Inleiding

Dit accountantsverslag bevat onze bevindingen ten aanzien van de interne beheersing (inclusief de IT-omgeving), die zijn gebaseerd op onze werkzaamheden in het kader van de jaarrekeningcontrole 2025. Deze werkzaamheden zijn dan ook niet gericht op het geven van een oordeel over de interne beheersing van uw organisatie als geheel.

Een goede interne beheersing maakt dat de risico's voor de organisatie beter beheersbaar zijn en de jaarrekeningcontrole effectiever en efficiënter kan plaatsvinden. Vanuit onze natuurlijke adviesfunctie willen wij bijdragen aan verbetering van uw bedrijfsvoering, onder andere door het analyseren van de IT-omgeving en de bedrijfsprocessen.

Voorgaande jaren hebben wij onze bevindingen eveneens met u gedeeld. In deze rapportage geven wij u een update van onze bevindingen.

Interne beheersing

Als onderdeel van de jaarrekeningcontrole hebben wij de interne beheersing inclusief de IT-omgeving, voor zover van belang voor de jaarrekeningcontrole, beoordeeld. Naar aanleiding van onze werkzaamheden hebben wij een management letter en board letter geschreven. Deze letters hebben wij besproken en daarna in definitieve vorm uitgebracht in december 2025.

In de board letter was de algehele conclusie over de interne beheersing dat wij zien dat de gemeente Raalte in 2025 wederom stappen heeft gezet in het verbeteren van haar AO/IB. Onze aanbevelingen in de board letter zijn met name gericht op het verder optimaliseren van de (IT-) processen. Het opvolgen van onze aanbevelingen uit voorgaande rapportages hangt in een aantal gevallen samen met de invoering van de nieuwe financiële applicatie per 2026. Wij zullen bij de controle van boekjaar 2026 de opvolging controleren.

Proces verwerking inkoopfacturen

De verwachting is dat op basis van de implementatie van de nieuwe financiële applicatie verdere verbeteringen mogelijk zijn rondom functiescheiding en onderbouwing van inkoopfacturen, bijvoorbeeld door het hanteren van een functie-autorisatiematrix met vastlegging van controles. Hoewel het nieuwe financieel systeem kan bijdragen aan een betere vastlegging en onderbouwing van prijs en prestatielevering van inkoopfacturen, lost de implementatie hiervan niet op zichzelf alle knelpunten op, aangezien deze ook samenhangen met cultuur en gedrag van medewerkers.

Proces subsidieverstrekkingen

Uit uw verbijzonderde interne controle en onze controle blijken enkele formele rechtmatigheidsfouten rondom subsidievaststelling (ten aanzien van tijdigheid en nauwkeurigheid). Deze niet-financiële fouten hebben geen invloed op de rechtmatigheidsverantwoording, maar het niet naleven van de wet- en regelgeving kan wel financiële risico's met zich meebrengen die de gemeente geld kosten. Daarom is het belangrijk om deze processen goed te beheersen. Wij adviseren u aandacht te hebben voor het proces rondom subsidievaststellingen.

Bestuurlijke samenvatting
Opdracht, scope en uitkomsten
Belangrijke bevindingen
Financiële positie
Bevindingen interne beheersing
Overige onderwerpen
Bijlagen

6. Overige onderwerpen

6. Overige onderwerpen

Bijdrage accountant inwerkprogramma nieuwe gemeenteraad

In maart 2026 hebben de gemeenteraadsverkiezingen plaatsgevonden. Met het oog op de samenstelling van een nieuwe raad dragen wij als accountant graag bij aan een goede en zorgvuldige start van de nieuwe raadsperiode. Wij kunnen een workshop verzorgen over het lezen en duiden van de jaarrekening vanuit financieel perspectief en toelichten hoe de accountant de raad ondersteunt in haar kaderstellende en controlerende rol. Hiermee willen wij bijdragen aan het vergroten van de financiële inzichtelijkheid en het versterken van de positie van de raad als toezichthouder.

Wij hebben met de organisatie afspraken gemaakt over het verzorgen van een presentatie ter invulling van onze adviesfunctie.

Handreiking kapitaalgoederen: onmisbaar voor toekomstbestendig gemeentelijk vastgoed

De maatschappelijke waarde van gemeentelijk vastgoed is enorm: het biedt ruimte voor onderwijs, sport, cultuur en ontmoeting. Veel gemeenten staan voor het onderhoud en de mogelijk verplichte verduurzaming in de toekomst voor forse (financiële) uitdagingen. Inzicht in de lange termijn investeringen die nodig zijn om gebouwen duurzaam, veilig en betaalbaar te houden is hierbij essentieel.

Zeker nu de eisen rondom duurzaamheid steeds strenger worden en gemeenten voor grote financiële en maatschappelijke opgaven staan. Wij constateren dat gemeente Raalte de toekomstige (financiële) noodzakelijke investeringen in kaart heeft gebracht.

De handreiking kapitaalgoederen van Bouwstenen voor Sociaal biedt een praktisch format en heldere toelichting om het gemeentelijk vastgoed structureel in beeld te brengen. Bouwstenen voor Sociaal is een platform voor maatschappelijk vastgoed. Samen met mensen uit het veld denken zij na over ontwikkelingen binnen dit maatschappelijke vastgoed. Eén van de thema's waar Bouwstenen aandacht aan schenkt is de 'grip op toekomstige investeringen' en de verduurzamingsopgave. Bouwstenen heeft Baker Tilly gevraagd om vanuit ons vakgebied mee te helpen met de handreiking kapitaalgoederen.

De handreiking kapitaalgoederen geeft houvast om eenvoudiger te sturen op doelen, kosten en duurzaamheid en daarnaast om verrassingen in de begroting te voorkomen. Deze handreiking is onder andere opgesteld met het doel de investeringsopgave tussen gemeenten vergelijkbaar te maken door te rapporteren via een vaste structuur. Door het toepassen van deze handreiking kunt u niet alleen beter onderbouwde keuzes maken, maar ook ervaringen met andere gemeenten uitwisselen en van elkaar leren. De handreiking is te vinden op de website van Bouwstenen voor Sociaal: Handreiking Kapitaalgoederen.

6. Overige onderwerpen

Bevestiging onafhankelijkheid

Wij zijn van mening dat wij onafhankelijk hebben gefunctioneerd en dat de objectiviteit van onze oordeelsvorming niet is aangetast, in overeenstemming met de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en artikel 24a van de Wet toezicht accountantsorganisaties (Wta).

Hierbij bevestigen wij dat wij geen geschenk en/of een persoonlijke uiting van gastvrijheid van uw gemeente hebben ontvangen met een waarde van meer dan honderd euro.

Kwaliteitsborging

Baker Tilly heeft diverse organisatorische maatregelen getroffen om haar onafhankelijkheid en die van haar medewerkers te waarborgen. Deze maatregelen omvatten onder meer:

- Jaarlijkse bevestiging van onafhankelijkheid door partners, professionals en ondersteunende stafdiensten;
- Cliënt- en opdrachtacceptatieprocedures, waaronder de beoordeling of er sprake is van mogelijk conflicterende diensten;
- In- en extern kwaliteitsonderzoek;
- Minimaal twee registeraccountants betrokken bij wettelijke controleopdrachten; en
- Reviews door partners die niet betrokken zijn bij de opdracht ter waarborging van een deugdelijk / deskundig oordeel.

Op deze controleopdracht zijn geen aanvullende maatregelen getroffen om onze onafhankelijkheid te waarborgen.

Schriftelijke bevestigingen

Wij hebben aan het management schriftelijke bevestigingen gevraagd in het kader van onze controle. Deze bevestigingen hebben betrekking op de verantwoordelijkheid van het management voor het opstellen van de jaarrekening, voor het volledig verantwoorden van transacties en voor het aan ons verschaffen van alle relevante informatie. Daarnaast hebben wij niet om specifieke schriftelijke bevestigingen verzocht.

6. Overige onderwerpen

Controleaanpak en uitvoering

Wij voeren onze controle uit met een mix van systeem- en gegevensgerichte werkzaamheden en een mix van vaste teamleden en ingeschakelde experts. Daarnaast beschikken wij als organisatie over verschillende kwaliteitsborgingsmaatregelen. Dit geheel tezamen leidt tot een kwalitatief goede controle. In ons controleplan en dit verslag is voor elk bijzonder aandachtsgebied in onze controle terug te lezen wat de kernpunten in onze controle zijn geweest die hebben bijgedragen aan de kwaliteit in onze controle. Daarnaast gaan wij in de volgende paragrafen van deze bijlage nog nader in op de samenwerking met de andere accountants en de ingeschakelde experts.

Onze controleaanpak is onder andere gericht op het in kaart brengen van de voor de jaarrekening van belang zijnde risico's. Op basis van onze gesprekken met het management over de belangrijke financiële en operationele ontwikkelingen is een aantal punten met een verhoogd risico voor de jaarrekening 2025 onderkend, deze zijn weergegeven vanaf pagina 12 van dit verslag.

Inschakeling van interne / externe deskundigen

Wij hebben in het kader van onze controle geen gebruik gemaakt van de werkzaamheden van interne en/of externe deskundigen.

Bestuurlijke samenvatting
Opdracht, scope en uitkomsten
Belangrijke bevindingen
Financiële positie
Bevindingen interne beheersing
Overige onderwerpen
Bijlagen

Bijlagen

Bijlage A: SiSa-bijlage

Het is volgens de Nota verwachtingen accountantscontrole 2025 voorgeschreven dat wij de geconstateerde fouten en onzekerheden per regeling rapporteren door middel van onderstaande verplichte tabel. Deze tabel dient door uw gemeente samen met een aantal andere verplicht voorgeschreven verantwoordingsstukken voor 15 juli 2026 elektronisch bij het CBS te worden aangeleverd.

Nummer	Specifieke uitkering	Fout of onzekerheid	Financiële omvang in euro's	Toelichting fout/onzekerheid
B2	Regeling specifieke uitkering gemeentelijke hulp gedupeerden toeslagenproblematiek			
C62	Specifieke uitkering aan gemeenten voor de bekostiging van de kwijtschelding van gemeentelijke belastingen van gedupeerden door de toeslagenaffaire			
C92	Regeling specifieke uitkering Informatiepunten Digitale Overheid			
D8	Onderwijsachterstandenbeleid 2023-2026 (OAB)			
D14	Regeling specifieke uitkering inhalen COVID-19 gerelateerde onderwijsvertragingen			
D23	Regeling eenmalige specifieke uitkering en subsidies lokale bibliotheekvoorzieningen			
E44B	Tijdelijke impulsregeling klimaatadaptatie 2021–2027 (SiSa tussen medeoverheden)			
E84	Regeling stimulering verkeersveiligheidsmaatregelen 2022-2023			
E110B	Tijdelijke regeling specifieke uitkering mobiliteitspakketten ten behoeve van woningbouw (SiSa tussen medeoverheden)			
E120	Regeling specifieke uitkering verkeersveiligheidsmaatregelen 2025-2030			

Rechtmatigheidsoordeel specifieke uitkeringen (zoals blijkt uit de controleverklaring):	**Goedkeurend**
Strekking controleverklaring getrouwheid gehele jaarrekening:	**Goedkeurend**

Bijlage A: SiSa-bijlage

Nummer	Specifieke uitkering	Fout of onzekerheid	Financiële omvang in euro's	Toelichting fout/onzekerheid
G2	Gebundelde uitkering op grond van artikel 69 Participatiewet_gemeentedeel 2025			
G2	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden in het kader van de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire gebundelde uitkering Participatiewet in jaar T_gemeentedeel 2025			
G3	Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004_gemeentedeel 2025			
G3	BBZ vóór 2020 - Gederfde baten die voorvloeien uit kwijtschelden schulden levensonderhoud BBZ in jaar T (exclusief BOB)_gemeentedeel 2024			
G3	BBZ vóór 2020 - Gederfde baten die voorvloeien uit kwijtschelden van achterstallige betalingen kapitaalverstrekkingen BBZ in het kader van de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire in jaar T (exclusief BOB)_gemeentedeel 2025			
G3	BBZ vóór 2020 - Gederfde baten die voorvloeien uit kwijtschelden schulden levensonderhoud BBZ en achterstallige betalingen kapitaalverstrekkingen BOB in het kader van de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire in jaar T_gemeentedeel 2025			
G3	BBZ vanaf 2020 - Gederfde baten die voorvloeien uit kwijtschelden van achterstallige betalingen kapitaalverstrekkingen BBZ in het kader van de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire in jaar T_gemeentedeel 2025			
G4	Tozo 1_fundamentele rechtmatigheidseisen _gemeentedeel 2025			
G4	Tozo 1_belangrijke rechtmatigheidseisen _gemeentedeel 2025			
G4	Tozo 2_gemeentedeel 2025			
G4	Tozo 3_gemeentedeel 2025			
Rechtmatigheidsoordeel specifieke uitkeringen (zoals blijkt uit de controleverklaring):			**Goedkeurend**	
Strekking controleverklaring getrouwheid gehele jaarrekening:			**Goedkeurend**	

Bijlage A: SiSa-bijlage

Nummer	Specifieke uitkering	Fout of onzekerheid	Financiële omvang in euro's	Toelichting fout/onzekerheid
G4	Tozo 4_gemeentedeel 2025			
G4	Tozo 5_gemeentedeel 2025			
G4	Kwijtschelding schulden Tozo in het kader van de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire - gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden levensonderhoud in jaar T_gemeentedeel 2025			
G4	Kwijtschelding schulden Tozo in het kader van de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire - gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden van achterstallige betalingen op kapitaalverstrekking in jaar T_gemeentedeel 2025			
G10	Wet inburgering 2021_ gemeentedeel 2025			
G12	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden Bijzondere bijstand in het kader van de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire in jaar T_ gemeentedeel 2025			
G12	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden Wet Inburgering van 13 september 2012 in het kader van de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire in jaar T_gemeentedeel 2025			
G13	Besteding/baten onderwijsroute_gemeentedeel 2025			
G13	Bestedingen/baten overige voorzieningen_ gemeentedeel 2025			
H4	Regeling specifieke uitkering stimulering sport 2024-2025			
H30	Specifieke uitkering versterking voor sport en bewegen, gezondheidsbevordering, cultuurparticipatie en de sociale basis 2023-2026			
H35B	Specifieke uitkering IZA-doelen 2023-2026			

Rechtmatigheidsoordeel specifieke uitkeringen (zoals blijkt uit de controleverklaring):	**Goedkeurend**
Strekking controleverklaring getrouwheid gehele jaarrekening:	**Goedkeurend**

Bijlage A: SiSa-bijlage

Nummer	Specifieke uitkering	Fout of onzekerheid	Financiële omvang in euro's	Toelichting fout/onzekerheid
J4B	Regiodeals 5e tranche (SiSa tussen medeoverheden)			
J17	Realisatiestimulans			
J55	Aanpak energiearmoede			
J94	Regeling specifieke uitkering verduurzaming slecht geïsoleerde woningen van eigenaar-bewoners en woningen van verenigingen van eigenaars, woonverenigingen en wooncoöperaties in het kader van het Nationaal Isolatieprogramma			
J210B	Meerjarige regeling specifieke uitkering flexibele inzet woningbouw			
K28	Tijdelijke regeling capaciteit decentrale overheden voor klimaat- en energiebeleid			
M6	Bekostigingsregeling huisvesting vergunninghouders in doorstroomlocaties			
M16	Bekostigingsregeling opvang ontheemden Oekraïne			

Rechtmatigheidsoordeel specifieke uitkeringen (zoals blijkt uit de controleverklaring):	**Goedkeurend**
Strekking controleverklaring getrouwheid gehele jaarrekening:	**Goedkeurend**

Bijlage B: Ongecorrigeerde controleverschillen

De hieronder opgenomen tabel met ongecorrigeerde controleverschillen is verstrekt aan het college en is als bijlage bij de Bevestiging bij de jaarrekening gevoegd. Wij hebben de ongecorrigeerde verschillen met het college besproken. Wij zijn van mening dat verschillen zoveel mogelijk door het college moeten worden gecorrigeerd, echter wij kunnen instemmen met de overwegingen van het college om deze verschillen niet te corrigeren, aangezien deze bedragen niet materieel zijn voor het inzicht van de jaarrekening. De geconstateerde fouten en onzekerheden ten aanzien van getrouwheid zijn lager dan de door u vastgestelde controletolerantie van 2% van de totale lasten. Positieve bedragen hebben een positief effect op het resultaat, een bedrag tussen haakjes heeft een negatief effect op het resultaat.

Overzicht ongecorrigeerde fouten en onzekerheden

Aard van de controleverschillen	Fout of onzekerheid	Omvang van de controleverschillen (in €)
Fout afgrenzing inkoopfacturen	Fout	117.712
Voorziening Verlderhof Marienheem onvolledig	Fout	5.345
Onderbouwing prijs inkoopfacturen (geëxtrapoleerd)	Onzekerheid	841.717
Verstrekte garanties	Onzekerheid	450.000
Onderbouwing voorziening dubieuze debiteuren bijstandsvorderingen	Onzekerheid	347.000
Prestatielevering jeugd	Onzekerheid	178.398
Prestatielevering WMO	Onzekerheid	164.743
Prestatielevering PGB	Onzekerheid	252.769
Totaal ongecorrigeerde controleverschillen		**2.357.684**
Effect niet gecorrigeerde controleverschillen voorgaande jaarrekening	N.v.t.	0
Totaal ongecorrigeerde controleverschillen		**2.357.684**

Contact

D.M. (Dineke) Spekenbrink-Pigge MSc RA
Director Audit
d.spekenbrink@bakertilly.nl

J.B. (Martine) Vree-Brink MSc RA
Senior Manager Audit
m.vree@bakertilly.nl

M.J.W. (Marcella) Roelink-Hesselink MSc RA
Manager Audit
m.roelink@bakertilly.nl

Kantoorgegevens
Baker Tilly (Netherlands) B.V.
Burgemeester Roelenweg 14-18
Postbus 508
8000 AM ZWOLLE
T +31 (0) 38 425 86 00

Baker Tilly (Netherlands) B.V. trading as Baker Tilly is a member of the global network of Baker Tilly International Ltd., the members of which are separate and independent legal entities.

Alle diensten worden verricht op basis van een overeenkomst van opdracht, gesloten met Baker Tilly (Netherlands) B.V., waarop van toepassing zijn de algemene voorwaarden, gedeponeerd bij de Kamer van Koophandel onder nr. 24425560. In deze voorwaarden is een beperking van aansprakelijkheid opgenomen.

bakertilly

